

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	EGEP-R0- 660 -2103
<i>Termin egzaminu:</i>	Marzec 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	17 marca 2021 r.

Uwagi:

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.1) Zdający oblicza odległości w terenie [...]. 1.2) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...].

Schemat punktowania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

A

A

B

Zadanie 2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...]. 10.2. Zdający [...] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

F, P, F

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

Zadanie 3. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...].
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A

Zadanie 4. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 5.1) Zdający opisuje [...] główne grupy i rodzaje skał [...]. 10.2) Zdający [...] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.
--	---

Schemat punktowania

2 pkt – za poprawny wybór i poprawne wyjaśnienie uwzględniające osadową genezę skał i diagenезę.

1 pkt – za poprawny wybór.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

A

Przykładowe wyjaśnienia:

- Skały utworzyły się na skutek osadzania na dnie morza materiału skalnego (o różnej frakcji) i jego późniejszej diagenезy (przechodzenia w skałę zwięzłą).
- Skały powstały w wyniku cementacji piasku (piaskowce) i okruchów skalnych (zlepieńce).

Zadanie 5.1. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego. 1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...].
---	--

Schemat punktowania

2 pkt – za podanie poprawnej cechy wraz z uzasadnieniem.

1 pkt – za podanie poprawnej cechy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Cecha dolin: wąskie.

Uzasadnienie: Kształt dolin umożliwia spiętrzenie wody krótką zaporą, co powoduje, że jej koszty budowy (i materiałochłonność) są mniejsze.

Cecha dolin: głęboko wcięte w podłoże.

Uzasadnienie: Dzięki dużej głębokości dolin uzyskuje się dużą pojemność zbiornika przy stosunkowo niewielkiej powierzchni.

Zadanie 5.2. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...]. 1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...].
---	--

Schemat punktowania

2 pkt – za przedstawienie trzech przykładów wpływu sztucznych zbiorników na życie ludności lub gospodarkę regionu.

1 pkt – za przedstawienie dwóch przykładów wpływu sztucznych zbiorników na życie ludności lub gospodarkę regionu.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Wokół zbiorników powstają nowe miejsca pracy związane np. z rozwojem turystyki.
- W miejscowościach wokół zbiorników następuje wzrost zatrudnienia w usługach.
- Wokół zbiorników jest rozbudowana infrastruktura turystyczna, co powoduje wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości położonych w ich pobliżu i tym samym wzrost dochodów ludności.
- Dzięki zbiornikom zmniejsza się zagrożenie powodzią.
- W elektrowniach wodnych przy zaporach produkuje się energię elektryczną.

Zadanie 6. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...]. 1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...].
---	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawne podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:

- Na obu obszarach można uprawiać turystykę pieszą.
- Na obu obszarach można uprawiać narciarstwo zjazdowe.
- Na obu obszarach istnieje infrastruktura noclegowa.

Różnica:

- Tylko w Tatrach można uprawiać wspinaczkę wysokogórską.
- Tylko na obszarze Beskidu Niskiego jest możliwość uprawiania turystyki konnej.
- Tylko na obszarze Beskidu Niskiego można uprawiać różne formy turystyki związane z wodą (np. żeglarstwo, windsurfing).

Zadanie 7. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 2.2) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi.
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B

Zadanie 8. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 2.4) Zdający oblicza szerokość geograficzną dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesileni.
---	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawny sposób obliczenia szerokości geograficznej i poprawny wynik.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Odpowiedź: 15°N

Przykładowe rozwiązanie

$$\varphi = 90^\circ - 75^\circ = 15^\circ$$

Zadanie 9. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 3.1) Zdający [...] opisuje przebieg procesów pogodowych (ruch mas powietrza, fronty atmosferyczne i zjawiska im towarzyszące).
---	--

Schemat punktowania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

P, F, F

Zadanie 10. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...]. 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w strefie międzywrotnikowej [...].
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawne uzupełnienie modelu.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D-C-A

Zadanie 11.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego. 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu opadów [...].
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za podanie właściwej litery i poprawne uzasadnienie.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A

Przykładowe uzasadnienie:

W lipcu zenitalne górowanie Słońca występuje na półkuli północnej między równikiem a zwrotnikiem Raka. Wtedy występują na tym obszarze w Afryce największe sumy opadów atmosferycznych (podążające za zenitalną pozycją Słońca).

Zadanie 11.2. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego. 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu opadów [...].
--	--

Schemat punktowania

2 pkt – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające rozmieszczenie ośrodków barycznych w lecie i w zimie nad kontynentem i oceanem.

1 pkt – za uwzględnienie w odpowiedzi rozmieszczenia ośrodków barycznych nad kontynentem i oceanem w jednej porze roku.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Latem nad oceanem znajduje się ośrodek wysokiego ciśnienia i jednocześnie nad Azją Południową ośrodek niskiego ciśnienia. Wilgotne masy powietrza przemieszczają się nad kontynent, przyczyniając się do obfitych opadów. W zimie nad lądem zalega wyż, a nad oceanem niż. Suche powietrze znad lądu przemieszcza się w stronę oceanu, co skutkuje brakiem opadów.

Zadanie 12. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...]. 4.2) Zdający charakteryzuje [...] typy genetyczne jezior [...].
---	--

Schemat punktowania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

B1

Zadanie 13. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski [...], wykazuje wpływ [...] zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju.
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

B

B

A

Zadanie 14. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.2) Zdający [...] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.
--	--

Schemat punktowania

2 pkt – za przyporządkowanie czterech właściwych cech.

1 pkt – za przyporządkowanie dwóch albo trzech właściwych cech.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

B

E

A, C

Zadanie 15. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne [...] w dziejach Ziemi (fałdowania [...]).
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D

Zadanie 16. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.6) Zdający opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji wodnej (rzecznej [...]) [i] lodowcowej [...].
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające erozyjną działalność jezora lodowcowego.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Profil dolin polodowcowych ma kształt litery U. Kształt tej doliny jest wynikiem erozyjnej działalności jezora lodowcowego, który wypełniał górską dolinę rzeczno V-kształtną.

Zadanie 17. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.6) Zdający opisuje przebieg oraz efekty erozji [...] eolicznej.
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A2

Zadanie 18. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.4) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi – [...] plutonizm [...] oraz formy powstałe w ich wyniku.
---	--

Schemat punktowania

2 pkt – za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy.

1 pkt – za podanie jednego podobieństwa albo jednej różnicy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwa:

- Powstały w wyniku intruzji magmy w starsze warstwy skalne.
- Zbudowane są ze skał magmowych jawnokrystalicznych (z zastygającej we wnętrzu Ziemi magmy).

Różnice:

- Lakolit – intruzja zgodna, batolit – intruzja niezgodna.
- Lakolit może doprowadzić do powstania wypukłości terenu, a batolit – nie.
- Kształt – lakolit w formie bochenka, soczewki, grzyba, batolit nieregularny.
- Nie można wyróżnić dolnej granicy batolitu, a lakolit ma wyraźną dolną granicę.

Zadanie 19.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne [...] w dziejach Ziemi (fałdowania [...]).
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

A2

Zadanie 19.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje [...] cechy środowiska przyrodniczego (np. [...] budowę geologiczną) [...].
---	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B

Zadanie 20. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 6.2) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie formacji roślinnych na Ziemi.
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

C

Zadanie 21. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.6) Zdający charakteryzuje typy naturalnych zbiorowisk roślinnych i wskazuje charakterystyczne gatunki. 10.7) Zdający wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce.
--	--

Schemat punktowania

2 pkt – za przyporządkowanie sześciu elementów.

1 pkt – za przyporządkowanie trzech lub czterech elementów.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

1. B, E, F

2. C, D, H

Zadanie 22. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane na wykresach [i] w tabelach [...]. 8.2) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności [...]. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 1.1) Zdający [...] charakteryzuje obszary o optymalnych i trudnych warunkach do zamieszkania w skali globalnej [...]; formułuje prawidłowości rządzące rozmieszczeniem ludności na świecie. 1.3) Zdający [...] ocenia skutki [migracji] [...].
---	---

Schemat punktowania

2 pkt – za podanie przyczyny dla obu okresów.

1 pkt – za podanie przyczyny dla jednego okresu.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Lata 1750–1850:

- Wywóz niewolników z tego kontynentu oraz niski wskaźnik przyrostu naturalnego.
- Eksplozja demograficzna w Europie.

Lata 1950–2020:

- Największy spośród wszystkich kontynentów wskaźnik przyrostu naturalnego.
- Stopniowa poprawa opieki medycznej, wzrost dostępności leków przyczyniający się do spadku śmiertelności.

Zadanie 23. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane [...] w tabelach [...]. 8.2) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.1) Zdający klasyfikuje państwa na podstawie analizy wskaźników rozwoju społecznego i gospodarczego [...].
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za sformułowanie poprawnej prawidłowości.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym maleje udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

Zadanie 24.1. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.2) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata.
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A

Zadanie 24.2. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.3) Zdający ocenia konsekwencje [...] regresu demograficznego w wybranych państwach.
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za podanie jednego skutku społeczno-gospodarczego.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Większe nakłady państwa na grupę osób nieaktywnych zawodowo.
- Wzrost liczby osób korzystających z usług medycznych.
- Obciążenie osób młodych koniecznością utrzymania rosnącej liczby osób starszych.
- Zmniejszanie się atrakcyjności rynku chińskiego dla zagranicznych inwestorów z powodu deficytu siły roboczej.

Zadanie 25. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 8.7) Zdający charakteryzuje strukturę [...] narodowościową [...]. III etap 9.3) Zdający opisuje [...] zróżnicowanie [...] narodowościowe [...] współczesnej Europy [...].
--	---

Schemat punktowania

2 pkt – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.

1 pkt – za poprawne uzupełnienie jednego wiersza.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. 2

B. 4

Zadanie 26. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.4) Zdający charakteryzuje przyczyny [...] migracji ludności w różnych państwach.
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

C

Zadanie 27. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.8) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata [...].
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. A

2. D

Zadanie 28. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane [...] w tabelach [...]. 11.4) Zdający analizuje okresowe zmiany salda migracji [...] wewnętrznych [...].
---	---

Schemat punktowania

2 pkt – za podanie dwóch poprawnych wniosków.

1 pkt – za podanie jednego poprawnego wniosku.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- W migracjach w miastach brała udział większa liczba ludności niż na wsi.
- W miastach było ujemne saldo migracji, a na wsi dodatnie.
- Tempo migracji zarówno w miastach, jak i na wsi po 2010 r. spadło.
- Napływ ludności do miast ulegał mniejszym zmianom niż odpływ.
- Odpływ z miast był większy niż ze wsi.
- Liczba migrującej ludności w miastach i na wsi się zmniejszała.

Zadanie 29. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii [...].
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

F, P, F

Zadanie 30.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata [...] oraz konieczność pozyskiwania nowych źródeł energii.
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za przedstawienie dwóch korzyści.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Możliwość zwiększenia eksportu ropy naftowej.
- Powstanie nowych miejsc pracy w sektorach związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych.
- Dywersyfikacja produkcji energii ze źródeł odnawialnych.
- Zaspokojenie rosnących potrzeb energetycznych kraju.
- Zachowanie zasobów ropy na przyszłość.
- Zróżnicowanie struktury gospodarki narodowej zarówno w zakresie produkcji, jak i wymiany międzynarodowej (dywersyfikacja gospodarki).
- Polepszenie stanu środowiska w kraju.

Zadanie 30.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata [...] oraz konieczność pozyskiwania nowych źródeł energii.
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Arabia Saudyjska jest położona w strefie wyżów zwrotnikowych, które uniemożliwiają rozwój chmur. Powoduje to korzystne warunki usłonecznienia.
- Arabia Saudyjska jest położona w niskich szerokościach geograficznych, co powoduje, że wysokość Słońca w ciągu roku jest duża.

Zadanie 30.3. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata [...] oraz konieczność pozyskiwania nowych źródeł energii.
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za podanie właściwego czynnika.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Arabia Saudyjska posiada środki finansowe na rozwój kosztownej energetyki solarnej.
- Niewielka gęstość zaludnienia.

Zadanie 31. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.5) Zdający wskazuje wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych branż.
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

F, F, P

Zadanie 32. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych [...].
--	---

Schemat punktowania

2 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

1. rudy miedzi

2. rudy żelaza

3. rudy cynku i ołowiu

Zadanie 33.1. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 5.1) Zdający [...] ocenia zmiany środowiska przyrodniczego związane z eksploatacją surowców mineralnych. 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych [...]. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 3.1) Zdający formułuje problemy wynikające z eksploatacji zasobów [...] nieodnawialnych [...].
--	---

Schemat punktowania

2 pkt – za podanie dwóch właściwych liter i nazw dwóch właściwych surowców.

1 pkt – za podanie jednej właściwej litery i nazwy właściwego surowca.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

C, sól kamienna

D, węgiel kamienny

Zadanie 33.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych [...]. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 3.1) Zdający formułuje problemy wynikające z eksploatacji zasobów [...] nieodnawialnych [...].
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za dwa poprawne skutki.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Powstawanie lejów depresyjnych.
- Zasolenie wód powierzchniowych.
- Wstrząsy sejsmiczne pochodzenia antropogenicznego (tąpnięcia).
- Tworzenie się wklęsłych antropogenicznych form terenu.
- Powstawanie wypukłych antropogenicznych form terenu (hałd i zwałowisk).

Zadanie 34. (0–2)

IV etap edukacyjny III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju [...]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 9.2) Zdający wykazuje zależności między rodzajami produkcji rolnej a warunkami naturalnymi [...]. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.3). Zdający opisuje główne obszary upraw [...].
--	--

Schemat punktowania

2 pkt – za poprawny wybór właściwego obszaru i poprawne uzasadnienie.

1 pkt – za poprawny wybór właściwego obszaru.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

1

Przykładowe uzasadnienie:

- Obszar jest położony na stoku o ekspozycji południowej.
- Obszar jest położony w niższych szerokościach geograficznych niż pozostałe obszary.
- Obszar jest położony w klimacie podzwrotnikowym.

Zadanie 35. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane [...] w tabelach [...]. 9.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników [...] społeczno-ekonomicznych na rozwój rolnictwa.
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych czynników.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Upowszechnienie stosowania środków ochrony roślin.
- Wprowadzanie bardziej wydajnych odmian tych roślin.
- Wzrost specjalizacji produkcji rolnej.
- Zwiększenie nawożenia.
- Wzrost poziomu kultury rolnej w Polsce.
- Wzrost konkurencji po urynkowaniu produkcji.

Zadanie 36. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 12.2) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych na rozwój rolnictwa.
---	--

Schemat punktowania

1 pkt – za podanie poprawnej przyczyny.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Polityka rolna państwa prowadzona po 1945 i 1989 roku (tworzenie PGR-ów na terenach północnej i zachodniej Polski, reforma rolna, likwidacja PGR-ów).
- Odmienny sposób gospodarowania na ziemiach polskich podczas zaborów.
- Mniej korzystne w Polsce SE niż NW ukształtowanie powierzchni ograniczające powierzchnię użytków rolnych.
- Różnice w gęstości zaludnienia i skali rozdrobnienia gospodarstw wskutek systemu dziedziczenia.

Zadanie 37. (0–1)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy III. Rozumienie relacji człowiek – przyroda – społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.2) Zdający opisuje główne obszary upraw i [...] na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D

Zadanie 38. (0–2)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych [i] gospodarczych [...].	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 3.3) Zdający rozróżnia przyczyny zachodzących współcześnie globalnych zmian klimatu [...].
---	--

Schemat punktowania

2 pkt – za wyjaśnienie:

- wpływu erupcji wulkanicznej uwzględniające możliwość ochłodzenia klimatu na skutek emisji pyłów lub możliwość globalnego ocieplenia na skutek emisji gazów cieplarnianych

i

- wpływu uprawy ryżu uwzględniające możliwość globalnego ocieplenia na skutek emisji metanu powstającego w wyniku rozkładu szczątków roślinnych.

1 pkt – za wyjaśnienie:

- wpływu erupcji wulkanicznej uwzględniające możliwość ochłodzenia klimatu na skutek emisji pyłów lub możliwość globalnego ocieplenia na skutek emisji gazów cieplarnianych

albo

- wpływu uprawy ryżu uwzględniające możliwość globalnego ocieplenia na skutek emisji metanu powstającego w wyniku rozkładu szczątków roślinnych.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Wpływ środowiska przyrodniczego:

- Podczas erupcji wulkanicznej są emitowane do atmosfery pyły i gazy, np. związki siarki, które ograniczają ilość docierającego do Ziemi promieniowania słonecznego, więc mogą prowadzić do ochłodzenia klimatu.
- Podczas erupcji wulkanicznej jest emitowany do atmosfery tlenek węgla (IV) lub para wodna, jedne z głównych gazów cieplarnianych, co przyczynia się do globalnego ocieplenia.

Wpływ gospodarczej działalności człowieka:

- Na polach ryżowych (w wyniku beztlenowego rozkładu szczątków roślinnych) powstaje metan – jeden z głównych gazów cieplarnianych, którego wzrost stężenia sprzyja globalnemu ocieplaniu.

Zadanie 39. (0–1)

<p>IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].</p>	<p>IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane [...] w tabelach [...]. 9.6) Zdający analizuje [...] strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach.</p>
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawne uzasadnienie.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

W strukturze towarowej eksportu Australii, w przeciwieństwie do większości krajów wysoko rozwiniętych gospodarczo, dominują surowce i paliwa mineralne oraz smary.